

Korkeakoulujen opiskelun ja opetuksen tukipalveluiden ja hallinnon yhteistyöryhmän (KOOTuki) kokous 20.4.2016

20.4.2016 keskiviikkona kello 10-13
nh. Kirjo+Lohi, Opetushallitus, Helsinki

Ryhmän jäsenet

- Kati Kettunen, OHA-forum, Helsingin yliopisto, puheenjohtaja
- Tuomas Orama, AAPA, Metropolia Ammattikorkeakoulu, varapuheenjohtaja
- Janne Santala, Synergia-ryhmä, Satakunnan Ammattikorkeakoulu (ESTE)
- Katja Arstio, Synergia-ryhmä, Helsingin yliopisto
- Erja Nokkanen, Opetushallitus
- Ritva Sammalkivi, Opetushallitus
- Markku Närhi, FUCIO, Jyväskylän yliopisto
- Eva Raudasoja, OHA-forum, Oulun yliopisto
- Tapio Rimpioja AMK-OHA, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Teemu Seesto, FUCIO, IT-pääsihteeri
- Tore Ståhl, AAPA, Yrkeshögskolan Arcada
- Marko Wilen, AMK-OHA, Laurea-ammattikorkeakoulu
- Jorma Korkiakoski, CSC, sihteeri

Ennen kokousta lyhyt "taustaverkostovierailu" OPH:lle kello 9:00 - n.9:50

- Mukana Kati Kettunen, Tuomas Orama, Jorma Korkiakoski, Pekka Linna

Asiantuntijat

- Ilmari Hyvönen, opetus- ja kulttuuriministeriö (ESTE)
- Marko Borodavkin, ammattikorkeakoulujen opintoasianpäälliköiden verkosto
- Henna Koskimäki, OHA-forum, Tampereen teknillinen yliopisto
- Saku Vina, AAPA-verkosto, Haaga-Helia
- Paula Merikko, CSC
- Pekka Linna, CSC
- Suvi Remes, CSC
- Outi Tasala, CSC (ESTE)

Asialista 20.4.2016

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen
Käsitellään yhteentoimivuusmalli kohdan 4 jälkeen.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Muistio kokouksesta, liite 1, hyväksytty muutoksitta.

Ratkaistavat asiat

3. Yhteistyöryhmän hallinnolliset asiat

CSC esittää, että yhteistyöryhmä hyväksyisi Jorma Korkiakosken sihteerikseen Antti Mäen perhevapaan ajaksi (04-09/2016).

Esitys hyväksyttiin.

Pekka Linna ja Outi Tasala huolehtivat ryhmän toiminnan tukemisesta OKM:n hankkimien arkkitehtuuripalveluiden ja korkeakoulujen ICT-koordinaation digitalisoituvan opiskelun ja opetuksen osalta.

Todettiin asiointi.

Palattiin vielä viestintäkäytäntöihin aineistojen säilytyspaikkana ja niiden julkisuuteen laajempaan kysymyksenä. Kokouksessa keskusteltiin eri säilytyspaikkavaihtoehdoista (mm. Eduuni, CSC:n Confluence, Google) sekä erilaisista julkisuuden tasoista.

Kokous päätti, että CSC määrittelee aineistojen säilytyspaikan sekä niiden julkisuuden.

4. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ICT:n ohjausyhteistyön hallintamallin käsittely

- <http://ka.csc.fi>
- Yhteistyöryhmä keskustelee havainnoistaan kokonaiskuvan osalta
- Yhteistyöryhmä keskustelee omasta vastuualueestaan, Kati Kettunen alustaa terveisillä vierailuilta taustaverkostoissa

Puheenjohtajan alustus taustaverkostovierailulta: KOOTuki-ryhmä on perustettu pari vuotta sitten ministeriön ehdotuksesta ja korkeakoulujen halusta. Taustaverkoston luona käyty (esim. AAPA, FUCIO ja OPH). Yhteenveto kierrokselta on, että ryhmä on nähty hyödyllisenä ja että halu on jatkaa. Haaste on edelleen se, että tieto toiminnasta ja keskusteluista ei tavoita kaikkia verkoston jäseniä. Tiedon kulku, selkeys ja pääviestien purku kaipaa parannusta. Varsinaista negatiivista palautetta ei ole saatu.

Kokonaisarkkitehtuuria työestetään. Koulutuksen puolella työ etenee, on jonkin verran pidemmällä kuin tutkimuksen puolella. Opintohallinnon ja tietohallinnon yhteinen ymmärrys on kehittynyt, keskustelu oman organisaation sisällä on lisääntynyt, samoin käsitys siitä, mitä kannattaa tehdä itse ja mitä yhdessä. Kokonaiskuvan hahmotus kuitenkin vaikeaa.

Linkkejä on vielä korkeakoulujen johtajien ICT-kokoukseen, vaikka ei niin suoria kuin Antti Mäen aikana. Sihteerien on huolehdittava yhteistyöstä. Korkeakoulujen johtajien seuraavan ICT-kokouksen ajankohta on siirtynyt toukokuun lopulta (31.5.) syyskuun loppuun. Kommenttimme menevät vielä ICT-ohjausryhmän käsiteltäväksi, sillä se vastaa kokonaiskuvan ylläpitämisestä.

Keskustelu on pyörinyt paljon CSC:n ympärillä, vaikka CSC on kuitenkin vain pieni osa tätä kokonaisuutta. Pitäisi päästä keskustelemaan kokonaisuudesta – tätä edellyttävät meiltä myös rehtorit. Kenties kokonaisuus kattaa myös muut kuin korkea-asteen? Keskustelu ajautuu helposti CSC:n palveluvalikoiman ja –tuotannon ohjaukseen ja tämä ei ole riittävä taso etenkin ICT-kokouksen näkökulmasta. Ministeriön suunnasta on selkiytettävä hallituksen, neuvottelukunnan ja johdon ICT-kokouksen väliset suhteet; myöskään operatiivisesta ohjauksesta ei puhuta tarpeeksi.

Kokous päätti, että CSC:n omistusohjan muutos on huomioitava suhteessa korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ICT:n ohjausyhteistyömalliin.

5. Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon VIRTAn opintotietopalvelu

Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon ja sen VIRTAn opintotietopalvelun hallintamalliluonnoksen käsittely.

- <https://confluence.csc.fi/display/tietor/VIRTA-hallintamalli>

Paula Merikko esitteli Virran opintotietopuolen hallintamallin, jota on valmisteltu VIRTAn ohjausryhmän alaisena.

Opintotietopalvelun hallintamalli on tarkoitus hyväksyä ohjausryhmän 8.6.2+16 pidettävässä kokouksessa. Se kuvaa menettelytavat eri roolien yhteistyön koordinoimiseksi: vastuut, muutosten hallinnan, jnpp.

Toimijoita on mm. korkeakoulut, OKM ja CSC. *Ohjaavat tahot* ovat ohjausryhmä sekä KOOTuki-ryhmä. ICT-ohjausryhmän rooli on ristiriitainen (**miten?**). Tämän lisäksi on useita *asiantuntijaryhmiä* toimintaa tukemassa ja kehittämässä. *Hyödyntäjinä* ovat viranomaiset plus muut tahot. Liitessä on RACI-taulukkomallilla kuvattu vastuunjako eri toimijoiden välillä.

Hallintamallissa pienet operatiiviset, yhteensopivat muutokset / lisäykset ovat mahdollisia. Niillä on tarve, joku taho tilaa ja maksaa ne, CSC tuottaa ne, ja lopuksi ne ovat myös kaikkien käytössä ilman velvoitetta.

Operatiivisista muutoksista päättäminen ehdotetaan tehtäväksi seuraavasti: ensin KOOTuki käsittelee ja päättää aikataulusta ja kustannusten jakamisesta; tämän jälkeen VIRTAn ohjausryhmä päättää, mennäänkö KOOTuen päätösten mukaan.

Esimerkki paikallisesta lisäyksestä: Virrassa on viite (id) koulutukseen, mutta koulutustietovarantoa ei tällä hetkellä vielä ole. Niinpä esimerkiksi voitaisiin paikallisena lisäyksenä tuoda koulutuksen nimi mukaan. Arvoa syntyy, kun eri tahot kontribuoivat.

Ryhmä keskusteli hallintamallista. KOOTuen ja VIRTA-ohjausryhmän suhde hankala päätösprosessin osalta. Ryhmä ei halua, että se päättää rahoitusosuuksista: on tuotava käsiteltäväksi valmiiksi rahoitettuja esityksiä. Samoin on epäselvää, että mikä on KOOTuen rooli, jos korkeakoulut voivat itse esittää muutoksia. Lopuksi myös mallin raskaus arvelutti. Paula Merikon mukaan hallintamallia tullaan päivittämään heti hyväksytyksi tultuaan. Mikäli kuitenkin KOOTuki ei halua roolia, VIRTA-ohjausryhmä tekee päätökset.

Toinen asia, mikä herätti keskustelua ryhmässä oli tuleva EU-tietosuojalainsäädäntö, jossa rekisterinpitäjälle (VIRTA on korkeakoulujen rekisterin laajennus) voi tulla merkittäviä sanktioita ja sen suhde haluun saada oppijoiden tietoja uusien palvelujen käyttöön (ns. MyData) oppijan itse myöntämällä luvalla sekä yleisellä linjaluvalla. Ensimmäisenä pilottina on oululainen Caleidon Oy ja sen TUUDO-sovellus opiskelijoille. Koska monessa korkeakoulussa lakiosasto on varuillaan tietosuojadirektiivistä, Caleidonin kanssa tehtävä luovutuslupaa käsittelee muutaman korkeakoulun sekä OKM:n lakimiehet.

Lopputulemana kokous päätti, että KOOTuki ottaa roolin päätöksentekoprosessissa koeluontoisesti.

6. Sähköisen valintakokeen tilanteet korkeakouluissa

Taustaa: OPH ja CIMO yhdistyvät. Karvi ja YTL yhdistyvät emoviraston tavoin uuteen virastoon 2018 alusta.

Keskusteltiin tilanteesta. Mikäli täytyy järjestää sähköinen pääsykoe, korkeakoulujen IT-yksiköt ovat pulassa. Se ei ole analoginen sähköisen ylioppilastutkinnon kanssa.

CSC on esittänyt YTL:n ja Examin välineistöä alustana. On keskusteltu pääsykokeesta ja tenttitoiminnasta.

Marrku Närhen mukaan IT-johtajanäkökulma on, että vaihtoehtoinen, monimuotoistuva ja sähköinen tapa (sähköinen tentti) tulee olemaan päävaihtoehto/mainstreamia. Pääsykoe ja sähköinen tentti ovat kuitenkin juridisesti hyvin erilaisia esim. erilaisine valitus- ja yhdenvertaisuusosoikeuksineen. Mutta millainen on pääsykoe viiden vuoden päästä, kun ylioppilaat ovat suorittaneet sähköisen ylioppilastutkinnon? Kynä ja paperi vai jotain muuta? Tämän lisäksi emme tunne pääsykokeessa olevaa, vaan hän on korkeakouluille tuntematon. Nopealla aikataululla emme voine tarjota sähköistä pääsykoetta vaan tenttimisen sähköistämistä.

Tuomas Orama kertoi, että Metropolia järjestää 3.5.2016 sähköisen esivalinnan 39.000 hakijalle. Varsinainen pääsykoe toteutetaan kuten sähköinen ylioppilaskoe. Hakijamäärien takia ei voida järjestää sähköistä pääsykoetta samoin kuin sähköinen yo-koe: Metropolia ei voi

tarjota fyysistä infraa – edes Messuhallissa –, jonka avulla näytöt tehdään. Hallinto-oikeuden professorin mukaan ei toteudu yhdenvertaisuus. Mutta tulisi lähteä purkamaan sitä, mitä tarkoittaa yhdenvertaisuus. Opintopolku on esimerkki melko järkevästä kehityksestä, tiedot ovat yli 99%:sti siellä.

Tore Ståhl: alkuosa on toteutettu sähköisesti, liittyy muutamiin koulutusohjelmiin. Luokat on käytössä, ja koe järjestetään kahdessa erässä, aamulla ja iltapäivällä. Sähköinen esivalinta parantaa hakijan tilannetta, sillä tulokset saa heti. Opettajille ja virkailijoille tämä on hyödyllinen kokemus siitä, miten laatia kysymykset, jotta saadaan hakijan todellinen osaaminen mitattua.

Todettiin, että Valmiudet sähköiseen kokeeseen vaihtelevat. Kaikilla ei ole konetta. Vilppiä voidaan tehdä. Jos nämä asiat huolettavat, sähköistä esivalintaa (kontrolloidun tilan ulkopuolella) ei voi tehdä.

Puheenjohtaja mainitsi, että ministeriöistä tulossa uusi ryhmä, jonka tehtävä on miettiä valintakokeiden pisteitä. On epäselvää, miettiikö ryhmä myös sähköistä (esi)valintaa.

Ritva Sammalkivi totesi, että ammatillisen koulutuksen järjestäjät tekivät sähköisen valintakokeen, joka mittaa oppimisvalmiuksia loogisten päättelytehtävien avulla. Taustalla on Helsingin yliopiston kasvatustieteellinen tiedekunta, ja Omnia testasi sitä. Tämä oppilaitoksille vapaaehtoinen väline on osoittautunut tulosten perusteella hyväksi.

Pääsykokeiden uusimisessa mitään ei pidä rajata ulos, se on KOOTuen kentällä yhteinen tavoite. Kaikki osa-alueet on käytävä läpi: tekninen kehitys, prosessit ja lainsäädäntö.

KOOTuki suosittelee että Oha-verkostot kuvaavat tavoitetilan.

Lopuksi kokous päätti, että Oha- ja CSC-koordinattorit sekä Markku ja Saku alkavat valmistella noin kahden ja puolen tunnin keskustelutilaisuutta siitä, kuinka lähteä etenemään siirtymisessä sähköisiin valintakokeisiin. Aikarajana käyttöön otolla on 2020. Konkretiana tässä vaiheessa Omnia, Arcada, Metropolia ja muut, jotka jo ovat tätä työtä tehneet. Lisäksi ministeriön asettama valintapisteiden yhtenäistämisyhmä mukaan tähän tavalla tai toisella.

[7. Asiantuntijoiden nimeäminen Funet 2020 -kehityshankkeeseen](#)

Päätettiin, että OHA-forumin puolelta asiantuntija on Paula Vakkuri (OY). Ammattikorkeakoulujen opintoasiainpäälliköiden verkosto nimeää edustajan, jolla on asiantuntemusta.

Seurattavat asiat

8. Synergiaryhmän terveiset: prosesseista palveluihin, tilannekatsaus ja Synergiaryhmän vastaus KOOTuki-ryhmän prosessisaatteeseen

Katja Arstion kommentit ovat liitteessä (PDF).

9. Yhteentoimivuusmallia tukeva IOW-työkalu (Interoperability workbench)

Yhteentoimivuusmallin sivusto löytyy osoitteesta <http://iow.csc.fi>.

Suvi Remes esittelee käyttöönotosta saatua palautetta ja kokemuksia.

KOOTuki-ryhmältä halutaan mallin tarpeellisuuden arviointia sekä ohjausta jatkokehitykselle (TICT ohjaa konseptia, mutta KOOTuki ohjaa Synergiaa, joka tuottaa sisältöä). Esimerkki hyödyntämisestä: korkeakoulu päättää tehdä uuden perusrekisterin. Määrittelijät miettivät, millaisia asioita käsitellään perusrekisterissä ja millaisia tietoja tarvitaan. Määrittelijät voisivat tulla sivustolle tutkimaan tietokomponentteja ja ottaamaan tarvittavat palaset. He voivat luoda oman soveltamisprofiilin, jota he ja vain he hallinnoivat. Kun muutkin yhteistyötahot tekevät näin – harmonisoimalla jo tehtyä työtä sekä tukemalla käynnissä olevaa työtä –, tuotetaan semanttinen yhteentoimivuus.

Malliin liittyvä monilla tahoilla tehtävä työ, esimerkiksi sanastotyö ei ole koskaan valmis.

Ryhmä pohti, että yhteinen koodistopalvelu voisi olla yhteentoimivuuspalvelun koeponnistuspaikka. OPH:n kanssa tehdään jo yhteistyötä. Samoin pohdittiin, voisiko Synergiaryhmä miettiä tällaisen palvelun käyttöönottoa ja hyödyntämistä. Pallo heitettiin myös isojen projektien suuntaan mallin hyödyntämisen ja kehittämisen osalta.

10 Digitalisoituvan opiskelun ja opetuksen työkohteet 2016

- <liite 2> Tiedoksi koulutus- ja opetusyhteistyöesiselvityksen eteneminen
- Tiedoksi muiden aiheiden edistyminen tai valmistelu
- Pekka Linna esittelee tarvittaessa

11. Yhteistyöryhmän toiminnan esittely ja toimeksiannon arviointi sen taustaverkostoissa

- Korkeakoulujen toimialaverkostot käyty
- Vierailu Opetushallituksessa 20.4.2016
- Vierailu Synergiaryhmän työpajassa 3.5.2016

12. Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän seuraamat projektit
Ei käsitelty.

- <https://confluence.csc.fi/display/tictor/Seurattavat+projektit>

13. Korkeakoulujen valtakunnallisen tietovarannon ja OKM:n tiedonkeruiden ohjausryhmän seuraamat asiat

- <https://confluence.csc.fi/display/tietor/Seurattavat+asiat>

14. Muut esille tulevat asiat

15. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 13:00.